

Phần I. Đọc hiểu (3,0 điểm)

Mặc dù chúng ta đang có một cuộc sống đầy đam mê và có những mục tiêu rõ ràng để phấn đấu, nhưng chúng ta hẳn cũng khó lòng tránh được có lúc lâm vào nghịch cảnh. Liệu chúng ta sẽ đứng dậy sau cơn phong ba đó, hay hoàn toàn bị gục ngã. Điều này phụ thuộc vào cách chúng ta đối đầu với chúng. Trước những thác ghềnh, chông gai trên đường khiến chúng ta cảm thấy nản lòng và hoài nghi, thì niềm tin mãnh liệt vào bản thân là điều cần thiết hơn bao giờ hết để chúng ta vượt qua những trắc trở đó.

Đôi khi niềm tin chúng ta có được cũng chỉ đơn giản là học được từ người khác. Tìm hiểu xem những người đi trước đã đối phó với khó khăn tương tự như thế nào giúp chúng ta tìm ra giải pháp cho mình. Những tấm gương về những con người đầy nghị lực và giàu lòng quả cảm, có khả năng trụ vững sau bao cơn giông tố của cuộc đời luôn là tâm điểm cho chúng ta noi theo.

Đó là nghị lực của Walt Disney trong việc thực hiện ước mơ của mình sau năm lần phá sản. Bất chấp số phận, Helen Keller đã không cam chịu để người đời thương hại. Ngược lại bà đã dũng cảm vượt qua nghịch cảnh, trở thành tấm gương sáng cho hàng triệu người noi theo...

Niềm tin vào bản thân là nội lực thúc đẩy thái độ tích cực, dẫn dắt chúng ta đạt được mục tiêu của mình. Thành công không bao giờ đến với những ai yếu đuối và có thái độ buông xuôi.

(Điều kì diệu của thái độ sống, Mac Anderson, Nxb Tổng hợp TP. Hồ Chí Minh năm 2008, tr14)

Đọc văn bản trên và thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. Xác định phương thức biểu đạt chính của văn bản trên?

Câu 2. Chỉ ra và nêu tác dụng biện pháp tu từ trong câu: "Trước những thác ghềnh, chông gai trên đường khiến chúng ta cảm thấy nản lòng và hoài nghi, thì niềm tin mãnh liệt vào bản thân là điều cần thiết hơn bao giờ hết để chúng ta vượt qua những trắc trở đó".

Câu 3. Theo anh/ chị, việc đưa ra dẫn chứng hai nhân vật Walt Disney và Helen Keller có tác dụng gì?

Câu 4. Anh chị có đồng tình với quan điểm: Đôi khi niềm tin chúng ta có được cũng chỉ đơn giản là học được từ người khác hay không? Vì sao?

Phần II. Làm văn (7,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, anh/ chị hãy viết một đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày suy nghĩ về sức mạnh nghị lực của con người trong cuộc sống.

Câu 2. (5,0 điểm)

Anh/ chị hãy cảm nhận về vẻ đẹp tâm hồn Nguyễn Khuyến qua bài thơ Câu cá mùa thu (Thu điếu).

-----HẾT-----

HƯỚNG DẪN CHẤM KỲ THI GIỮA HỌC KÌ 1, NĂM HỌC 2022 - 2023

MÔN NGỮ VĂN - Lớp 11

(Hướng dẫn chấm có 04 trang)

Phần	Câu/Ý	Nội dung	Điểm
I		Đọc hiểu	3.0
	1	<p>Phương thức biểu đạt chính của văn bản: Nghị luận</p> <ul style="list-style-type: none"> - Điểm 0,5: trả lời đúng như trên - Điểm 0,0: trả lời sai hoặc không trả lời. 	0.5
	2	<p>Biện pháp tu từ được sử dụng : Ẩn Dụ (thác ghềnh, chông gai)</p> <p>Tác dụng:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Làm cho cách diễn đạt trở nên sinh động, gợi hình, gợi cảm. + Đồng thời nhấn mạnh vào những khó khăn thử thách ta gặp phải sẽ rất khó để vượt qua. Qua đó thể hiện quan điểm của tác giả: chỉ cần có niềm tin, chúng ta sẽ chiến thắng nghịch cảnh. - Điểm 0,75: trả lời đúng như trên - Điểm 0,0: trả lời sai hoặc không trả lời. 	0.75
	3	<p>Việc đưa dẫn chứng hai nhân vật Walt Disney và Helen Keller giúp cho việc lập luận có sức thuyết phục người đọc, khẳng định sức mạnh niềm tin, sức mạnh nghị lực là điều có thật.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Điểm 0,75: trả lời đúng 2 ý như trên - Điểm 0,5: trả lời đúng 1 trong 2 ý trên - Điểm 0,0: trả lời sai hoàn toàn hoặc không trả lời. 	0.75
	4	<p>HS có thể đồng tình/không đồng tình/ đồng tình một phần trên cơ sở lập luận chặt chẽ, phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khẳng định đồng tình/không đồng tình/ đồng tình một phần (0.25) - Trình bày ngắn gọn nguyên nhân (0.75) <p>Gợi ý: Trường hợp đồng tình một phần. Xuất phát từ những nguyên nhân sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Em đồng tình bởi vì như trên văn bản có nói "tìm hiểu xem người đi trước đã đối phó với khó khăn tương tự như thế nào giúp chúng ta tìm ra giải pháp cho mình". Đây là một cách rất tốt đối với những người đang gặp phải khó khăn nhưng không biết phải làm thế nào để tiếp tục. Vì vậy cho nên khi có một tấm gương đầy nghị lực sẽ giúp chúng ta vượt qua những khó khăn đó để thành công. - Tuy nhiên, ý chí thực chất chỉ xuất hiện khi bản thân có niềm tin mãnh liệt vào chính mình, đây mới là điều cần thiết để chúng ta đối phó với khó khăn. Nếu chúng ta chỉ nhìn những tấm gương từ người khác mà chúng lại không tin vào bản thân thì cũng không đem lại kết quả gì. <p>Điểm 1,0: nêu được quan điểm và giải thích thuyết phục Điểm 0,5 – 0,75: nêu quan điểm và giải thích nhưng còn sơ sài Điểm 0,25: nêu quan điểm nhưng không giải thích Điểm 0: Không trả lời.</p>	1.0
II		Làm văn	

1

Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, anh/ chị hãy viết một đoạn văn khoảng 200 chữ trình bày suy nghĩ về sức mạnh nghị lực của con người trong cuộc sống.

2.0

a. Đảm bảo cấu trúc đoạn văn nghị luận 200 chữ

0.25

Học sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng - phân - hợp, song hành hoặc móc xích.

b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận về một vấn đề xã hội: về sức mạnh nghị lực của con người trong cuộc sống.

0.25

c. Thí sinh lựa chọn các thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận theo nhiều cách nhưng phải làm rõ về sức mạnh nghị lực của con người trong cuộc sống. Có thể triển khai theo hướng sau:

1.0

- Nghị lực chính là sức mạnh tinh thần tạo cho con người sự kiên quyết trong hành động, không lùi bước trước khó khăn, thử thách.

- **Sức mạnh nghị lực của con người trong cuộc sống:**

+ Nghị lực mang đến thành công trong cuộc sống. Ý chí nghị lực của con người không phải tự nhiên sinh ra, mà nó xuất phát và được rèn luyện từ gian khổ của cuộc sống. Muốn có nghị lực, ta phải rèn luyện, đi từ gian khó mà lên.

+ Nghị lực tạo sự bản lĩnh và dũng cảm. Người có nghị lực là người luôn đương đầu với mọi khó khăn thử thách, là người dám nghĩ, dám làm, dám sống. Câu chuyện về chàng trai Nguyễn Sơn Lâm, chỉ cao chưa đầy một mét, đi phải chống nạng nhưng lại giỏi ba thứ tiếng, từng thi Việt Nam Idol 2010, năm 2011, anh là người đã chinh phục đỉnh Phanxipăng và trở thành người khuyết tật Việt Nam đầu tiên đặt chân lên đỉnh núi này mà không cần đến sự giúp đỡ của người khác.

+ Nghị lực giúp ta khắc phục mọi khó khăn và thử thách, rèn cho ta niềm tin và thúc đẩy chúng ta luôn hướng về phía trước, vững tin vào tương lai. Người phương tây từng nói "hãy hướng về ánh sáng, mọi bóng tối sẽ ngã sau lưng bạn", Nick Jivucic từng nói "Không có mục tiêu nào quá lớn, không có ước mơ nào quá xa vời", chị Đặng Thùy Trâm từng nói "Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố"... tất cả đều chứa đựng trong đó những thông điệp lớn lao về ý chí và nghị lực.

- Bài học nhận thức và hành động: Để rèn luyện nghị lực, mỗi người phải rèn ở ba phương diện đó là: suy nghĩ, quyết định và hành động. Vì vậy, để được gọi là người có nghị lực, ta phải đạt mức: suy nghĩ thông sâu, sáng kiến; tinh thần quyết đoán và hành động bền bỉ, tự chủ. Những đức tính này phải trung hòa, nếu thái quá sẽ có hại cho nghị lực.

d. Sáng tạo

0.25

Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.

e. Chính tả, dùng từ, đặt câu: Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.

0.25

2

Anh/ chị hãy cảm nhận về vẻ đẹp tâm hồn Nguyễn Khuyến qua bài thơ *Câu cá mùa thu (Thu điếu)*.

5.0